

UNHCR
The UN Refugee Agency

VÝUČBA O UTEČENCOCH

**VEK
6 – 9**

ZAČLEŇOVANIE VÝUČBY O UTEČENCOCH DO RÔZNYCH TÉM NA ÚROVNI PRVÉHO STUPŇA ZÁKLADNEJ ŠKOLY

Úlohou tohto sprievodcu je prezentovať niekoľko tipov na začleňovanie témy utečencov do národných učebných osnov. Tieto tipy sú jednoduché a ľahko sa dajú prispôbiť úrovni vašich študentov.

Ďalšie materiály nájdete na adrese:
unhcr.org/teaching-about-refugees

KÝM ZAČNETE

Poznámka o inklúzii utečencov, žiadateľov o azyl a migrantov do plánovania výučby.

Kým začnete realizovať akékoľvek aktivity týkajúce sa utečencov, azylu, národnosti a migrantov, doprajte si čas a zamyslite sa nad študentmi, ktorých máte v triede.

Sú niektorí z nich utečenci, žiadatelia o azyl, prípadne momentálne bez štátnej príslušnosti? Ak áno, v závislosti od ich veku posúďte, či by nebolo vhodné porozprávať sa s nimi a ich rodičmi.

Ak je to možné, nápady a pripomienky od rodičov a detí zakomponujte do vyučovacieho procesu a o zodpovedanie otázok ich žiadajte výlučne len za predpokladu, ak vám výslovne povedia, že majú záujem odpovedať na takéto otázky a diskutovať na tieto témy.

Osoby bez štátnej príslušnosti nemajú občianstvo žiadnej krajiny. Stav bez štátnej príslušnosti môže vzniknúť za rôznych okolností. Napríklad určité etnické alebo náboženské skupiny nemusia byť podľa zákonov príslušnej krajiny uznané za občanov danej krajiny, prípadne niektoré deti sa môžu narodiť mimo krajiny, ktorej občianstvo majú ich rodičia a nepodarí sa im získať občianstvo v krajine ich rodičov ani v krajine, v ktorej sa narodili.

Hneď niekoľko krajín po celom svete má v platnosti zákony, ktoré neumožňujú matkám preniesť svoju národnosť na svoje deti. Osoby bez štátnej príslušnosti môžu mať problém s prístupom k základným právam, ako je vzdelanie, zdravotná starostlivosť, zamestnanie,

sloboda pohybu a pod. Bez prístupu k týmto právam musia často čeliť prekážkam a sklamaniu.

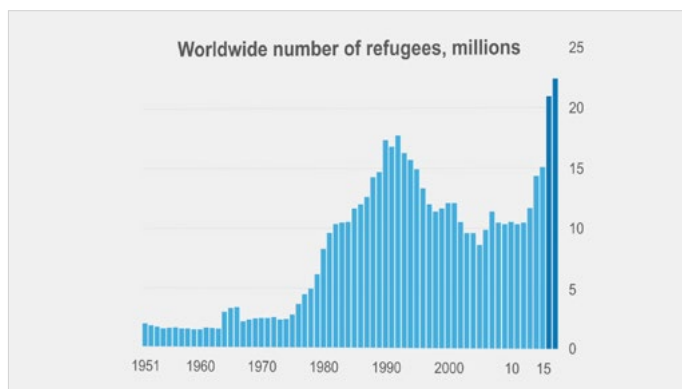
Dávajte si pozor pri používaní slov ako „krajina“ a „národnosť“, ak máte v triede deti bez štátnej príslušnosti. Namiesto toho môžete použiť slová ako „tvoj domov“ alebo „tvoja kultúra“.

MATEMATIKA

CIEĽOVÉ ZRUČNOSTI – VÝSLEDKY VÝUČBY

Čítanie a písanie čísel a porozumenie hodnotám jednotlivých miest.

Na počtoch utečencov učte deti veľké čísla.

Príklady tabuliek s počtami utečencov sú dostupné v časti [Výučbové materiály sekcia nástrojov výučby pre učiteľov](#).

NÁZOV MIESTA	ČÍSLO
Jednotka	1
Desať	10
Sto	100
Tisíc	1 000
Desaťtisíc	10 000

KROK 1: Vyzvite deti, aby skúsili uhádnuť, koľko mladých utečencov (vo veku 18 rokov alebo menej) podľa nich môže existovať po celom svete. Potom sa ich môžete spýtať, koľko utečencov podľa nich môže byť v rôznych regiónoch. Sú ich desiatky, stovky alebo tisíce? Čísla vysvetlite pomocou tabuľky.

KROK 2: Pozrite si webový portál UNHCR, <http://www.unhcr.org/teaching-about-refugees.html>, aby ste študentom prezentovali správne hodnoty.

Požiadajte ich, aby napísali číslo alebo použili bloky, kúsky papiera alebo iné predmety na vyjadrenie tohto čísla.

GEOGRAFIA

CIEĽOVÉ ZRUČNOSTI – VÝSLEDKY VÝUČBY

Pomocou máp identifikujte domovskú krajinu, krajiny v konflikte a susediace krajiny.

Počty utečencov v jednotlivých krajinách sú dostupné na webovej stránke s údajmi UNHCR: data.unhcr.org/

KROK 1: Použite glóbus alebo mapu a požiadajte deti, aby identifikovali, kde žijú, niektoré z okolitých krajín, ktoré v minulosti navštívili, prípadne v ktorých majú rodinu či priateľov.

KROK 2: Predstavte im krajiny, kde prebiehajú vojnové konflikty, ako je Sýria, Afganistan alebo Južný Sudán, a pozrite sa na okolité krajiny.

KROK 3: Vysvetlite im, že väčšina utečencov utekajúcich z krajín, z ktorých pochádzajú, sa nachádza na území susediacich krajín.

Ak ako príklad uvediete Sýriu, môžete spomenúť Turecko, Libanon a Jordánsko, ako aj ďalšie susediace krajiny.

V prípade Južného Sudánu môžete spomenúť Keňu, Ugandu, Etiópiu a iné susediace krajiny.

GRAMOTNOSŤ A PREDGRAMOTNOSŤ

CIEĽOVÉ ZRUČNOSTI – VÝSLEDKY VÝUČBY
Čítanie a hláskovanie nových slov.

Túto aktivitu je možné zvoliť vo fáze, keď deti začínajú čítať. Zapište si všetky mená detí v triede a usporiadajte ich podľa abecedy.

KROK 1: Malým skupinám detí dajte rôzne mená, aby ich prečítali, a počúvajte ich, ako foneticky vyslovujú mená jednotlivých žiakov triedy. Dali by sa niektoré z mien vyhláskovať inak? Presvedčte sa, či deti dokážu vymyslieť nové spôsoby hláskovania jednotlivých mien.

KROK 2: Položte im nasledujúce otázky:

„Znejú niektoré z mien podobne?“

„Pochádzajú z určitej časti krajiny, prípadne z inej krajiny alebo časti sveta?“

„Vedeli by ste zoskupiť mená podľa regiónu alebo krajiny (ak je to možné a primerané)?“

KROK 3: Spýtajte sa detí na mená ich kamarátov a rodinných príslušníkov, ktorí pochádzajú z iných miest, a potom ich vyzvite, aby sa pokúsili ich napísať. Kladte im rovnaké otázky ako v kroku 2.

Zoskupte si žiakov v triede a rozprávajte sa s nimi o jednotlivých ročných obdobiach a o tom, aké počasie počas nich mávajú.

KROK 1: Spýtajte sa detí, či už boli v iných častiach sveta a aké počasie tam môže byť.

KROK 2: Využite mapu a spýtajte sa ich, čo vedia o počasiu na Severnom a Južnom póle.

KROK 3: Každému dieťaťu dajte papier rozdelený na dve alebo štyri časti, do ktorých majú nakresliť jednotlivé ročné obdobia, ktoré sa striedajú na mieste, kde žijú. Požiadajte deti, aby nakreslili obrázky rôznych aktivít, ktorým sa venujú počas ročných období, ktoré sa striedajú na mieste, kde žijú.

POKRAČOVANIE NA ĎALŠEJ STRANE

KROK 4: Spýtajte sa detí, aké šaty potrebujú pre jednotlivé ročné obdobia, a presvedčte sa, či ich dokážu priradiť k svojim kresbám jednotlivých ročných období. Spýtajte sa ich, čo by robili bez týchto šiat v chladnejších a nehostinnejších mesiacoch. Spýtajte sa detí, čo by mohli potrebovať počas teplejších mesiacov, napríklad viac vody, ventilátory, klimatizáciu alebo chladivé oblečenie.

KROK 5: Opíšte situáciu niektorých rodín, ktoré môžu opúšťať svoje domovy na úteku pred vojnou alebo konfliktom, a lokalizujte tento konflikt na mape. Ukážte deťom najbližšie krajiny, kde mnoho ľudí nachádza bezpečné miesto na život. Ak ako príklad uvediete Južný Sudán, môžete spomenúť napríklad krajiny, ako je Keňa, Uganda, Čad a Etiópia. Požiadajte deti, aby vytvorili zoznam odevov, ktoré by si utečenci potrebovali zobrať so sebou, aby dokázali prežiť v klimatických podmienkach krajín, kam utiekli.

Ďalšie materiály nájdete na adrese:
unhcr.org/teaching-about-refugees

Tieto výučbové materiály pripravila Mialy Dermishová.